

International Journal of Social
Science Research
www.ijssr.net
ijssresearch@gmail.com
ISSN: 2146-8257

Teachers' Views On The Equality Opportunity and Possibility In The Turkish Education System

Hakan Polat¹

*Firat University, Faculty of Education, Educational Sciences, Elazığ
ORCID: 0000-0002-0271-3747*

Mukadder BOYDAK ÖZDAN²

*Firat University, Faculty of Education, Educational Sciences, Elazığ
ORCID: 0000-0001-5690-6985*

ABSTRACT

Equality of opportunity and possibility is one of the basic principles of the Turkish education system. The most basic goals of our education system are that individuals who receive education benefit from these services equally. However, it cannot be said that each individual has equal access. In this study, the Turkish education system is evaluated in terms of the opportunities and opportunities that it has presented. Teacher views were asked about whether there is an inequality according to today's conditions. The research was a qualitative study and it was conducted on 66 teachers who had graduated without thesis. They were asked to answer three open-ended questions directed at the teachers. The obtained data were analyzed by content analysis method. According to the results of the survey, it was reached that the Turkish education system did not provide equality of opportunity and possibility, that the expansion of private schools was a negative situation in terms of equality of opportunity and possibility, and arising from socioeconomic status of families could not eliminate. It has been proposed that individuals should be offered equal access to educational possibility and their access.

Key Words: Equality opportunity and possibility, the Turkish education system, teacher views.

ARTICLE INFO

Received: 08.07.2020

Published online:

31.12.2020

Extended Summary

Purpose

¹*Corresponding Author*
hakanpolat@firat.edu.tr

² mboydak@firat.edu.tr

The concept of equality of opportunity can be expressed in the most general way, that all individuals benefit equally from the facilities offered without discrimination. Even if equality of opportunity is secured by various laws, it is considered that inequality of opportunity and possibility arises due to various reasons. In line with this problem, it is important to determine the views of the teachers who carry out the educational practices, about equality of opportunity. The inequality of opportunities and possibilities, which are one of the basic principles of education, cannot be provided depending on various situations and the inequalities of individuals' access to education constitute a big problem in the education system. In this study, which aims to determine the views of teachers about equality of opportunity and possibility in the Turkish education system, the following questions were sought:

1. Do you think the Turkish education system provides equal opportunity and possibility? If you don't think, you explain these inequalities in supply.

2. Is the dissemination of private schools in our country a positive or negative situation in terms of equal opportunity and possibility? Please explain.

3. Can the Turkish education system solve the inequality of opportunity and possibility resulting from the socioeconomic status of families? What kind of changes should be made in the education system to eliminate these inequalities?

Method

In this study, which defines the views of teachers about equality of opportunity and possibility in the Turkish education system, the phenomenology pattern in qualitative research methods was used. The study group of the study consisted of 66 teachers, who non-thesis master's degree in Firat University Graduate School of Educational Sciences. To collect the data in the study, three open-ended questions were developed by the researchers. The questions were placed in a semi-structured interview form and presented to the teachers for their views.

The data were analyzed by content analysis method. While analyzing teachers' opinions, firstly similar expressions were grouped and themes were formed. The opinions were placed on the appropriate themes and the frequency values for the opinions containing similar expressions were determined. sample views of teachers are given for created themes.

Results

In this study, which aims to determine the views of teachers about equality of opportunity and possibility in the Turkish education system, it was concluded that the Turkish education system did not provide equal opportunity equality. The reasons for this; regional differences, the economic situation of families, differences of physical and hardware structures of schools, lack of teachers, differences between private schools and public schools, lack of education of girls, differences between school types, low schooling rate, low income allocated to education, inadequate number of classrooms is expressed as.

It is concluded that the spread of private schools in our country adversely affects the equality of opportunity and possibility. These results are explained by the views that the good economic status ones benefit, the opportunities in the private schools are better, the high

grades are given unfairly, the students in private and public schools take the same exam, the incentives are not sufficient, there are no private schools in rural areas, the quality of education has decreased.

It has been concluded that the Turkish education system does not resolve the inequality of opportunity and possibility arising from the socioeconomic status of the families. These views are described as helping families with low socioeconomic status, raising awareness of families mentoring service, more education support for rural areas, meeting basic needs related to education, increasing the budget allocated to education, increasing scholarship opportunities, and fair distribution. Besides, it was concluded that access to educational opportunities of individuals is not equal. It has been proposed that individuals should be offered equal access to educational possibility and access.

Türk Eğitim Sisteminde Fırsat ve İmkân Eşitliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Hakan Polat¹

Fırat University, Faculty of Education, Educational Sciences, Elazığ
ORCID: 0000-0002-0271-3747

Mukadder BOYDAK ÖZDAN²

Fırat University, Faculty of Education, Educational Sciences, Elazığ
ORCID: 0000-0001-5690-6985

ÖZET

Fırsat eşitliği Türk eğitim sisteminin temel ilkelerinden biridir. Eğitim alan bireylerin bu hizmetlerden eşit bir şekilde yararlanması eğitim sistemimizin en temel amaçları arasındadır. Ancak her bireyin eşit derecede eriştiği söylenemez. Bu çalışmada, Türk eğitim sistemi sunmuş olduğu fırsat ve imkânlar açısından değerlendirilmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tezsiz yüksek lisans öğrenimi gören 66 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlere yöneltilen üç adet açık uçlu soruya yanıt vermeleri istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, Türk eğitim sisteminin fırsat eşitliği sağlamadığı, özel okulların yaygınlaşmasının fırsat ve imkân eşitliği açısından olumsuz bir durum olduğu ve ailelerin sosyoekonomik durumundan kaynaklanan fırsat ve imkân eşitsizliğini gideremediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bireylerin eğitim imkânlarına eşit oranda sunulması ve erişimlerinin sağlanması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fırsat ve imkân eşitliği, Türk eğitim sistemi, öğretmen görüşleri.

MAKALE BİLGİSİ

Alınma

Tarihi:08.07.2020

Çevrimiçi yayınlanma

tarihi: 31.12.2020

Giriş

Eğitim, insanların kültürel değerlerini yaşatma, toplumsal sürekliliği sağlama, bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazanma amacıyla sürekli ihtiyaç duydukları önemli bir süreçtir. Bu süreci Ertürk (1993), “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde değişiklik oluşturma süreci” olarak tanımlamıştır. Eğitim alma hakkı her bireyin sahip olduğu temel haklardan birisidir. Bu yüzden tüm bireylere ayırım gözetmeksizin eğitim hakkı sunulmakta ve çeşitli kanunlarla bu haklar teminat altına alınmaktadır.

Fırsat eşitliği kavramı en genel şekilde, tüm bireylerin sunulan olanaklardan ayırım gözetilmeksizin eşit bir şekilde yararlanması, herhangi bir alandaki bir girişime, bir seçmeye vb. katılanlar arasında eşit koşulların ve olanakların bulunması durumu olarak tanımlanır. 1982 Anayasasının 10. maddesi ile eşitlik anayasal güvence altına alınarak “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım

¹Corresponding Author
hakanpolat@firat.edu.tr

²mboydak@firat.edu.tr

gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” şeklinde belirtilmiştir. Bu maddeye ek fıkralar eklenerek, fırsat eşitliği teminat altına alınmış ve pozitif ayrımcılığın hangi durumlarda ortaya çıkabileceği belirtilmiştir. Bunlar; 2004 yılında eklenen, “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür” fıkrası, 2010 yılında eklenen, “Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.” ve “Çocuklar, yaşlılar, özürsüzler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.” fıkralarıdır (T.C. Anayasası, 1982: madde 10).

Fırsat eşitliği Türk eğitim sisteminin temel ilkelerinden biridir. Eğitim alan bireylerin bu hizmetlerden eşit bir şekilde yararlanması eğitim sistemimizin en temel amaçları arasındadır. Eğitimde fırsat eşitliğiyle ilgili olarak, 1982 Anayasasının 42. maddesinde kimsenin eğitim öğretim haklarından yoksun bırakılmayacağı, ilköğretimin tüm vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğu maddi imkânları olmayanlar için gerekli yardımların devlet tarafından yapılacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir (T.C. Anayasası, 1982: madde 42). Milli Eğitim Temel Kanunu 8. maddesinde cinsiyet farkı olmaksızın eğitimde herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlandığı ifade edilmiştir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973: madde 8). Fırsat ve imkân eşitliği ilkesine göre; eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlanır. Yükseköğretim Kanunu 5. maddesinde ise yükseköğretimde imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak önlemlerin alındığı ifade edilmiştir (Yükseköğretim Kanunu, 1981: madde 5). Çocukların eğitim hakkı ve eğitimdeki fırsat eşitliğinin teminat altına alınması için benzer ifadelerin Çocuk Hakları Sözleşmesinin 28. Maddesinde de yer aldığı görülmektedir (Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1989: madde 28).

Bununla birlikte eğitimle ilgili sunulan olanakların da eşit hale getirilmesi ikincil bir amaç olmalıdır. Ancak hiçbir hukuksal engel bulunmamasına rağmen, bireylerin eğitim olanaklarından eşit bir şekilde faydalanmadıkları söylenebilir. Eğitimde fırsat eşitliğinin gerçekleştirilebilmesi için, insanların hukuk önünde eşit eğitim alma hakkına sahip olmaları yeterli olmamaktadır. Eğitim alma hakkını kullanabilme olanaklarına da sahip olmaları gerekir. Bu durum, ekonomik işleyişin toplumun tüm kesimlerine eşit yarar sağlamasıyla sağlanabilir (Zoraloğlu, 1998). Tüm bu önlemlere rağmen eğitimde fırsat eşitsizliği, Türk eğitim sisteminin gittikçe artan sorunlarından biri haline gelmektedir. Eşitsizliğe dair bu artışın sonucu olarak toplumdaki tabakalaşma daha da derinleşmektedir. Son yıllarda gerçekleştirilen bazı yapısal değişiklikler, eğitimde eşitsizliği daha çok artırmıştır (Yılmaz ve Altınkurt, 2011).

Cinsiyete yönelik eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için Türkiye’de özellikle kırsal bölgelerde yürütülen çeşitli projelerle kız çocuklarının okula gönderilmesi sağlanarak bu eşitsizlik ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Bireylerin ikamet ettikleri yere göre fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Büyük şehir merkezlerindeki okullar ile ilçe ve köylerdeki okulların eşit imkânlar sunması gerekmektedir. Ancak durum gerçekte böyle olmadığı için eşitsizliklerin ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bir başka durum ise ailelerin ekonomik durumuna göre ortaya çıkan fırsat eşitliğidir. Eşitsizliğe neden olan bu durumlara karşın, eğitim hizmetinin devlet tarafından karşılanması, yakın zamanda okul kitaplarının ücretsiz dağıtılması, öğrencilere tablet bilgisayar dağıtılması, yerel yönetimler tarafından öğrencilere bursların verilmesi gibi uygulamalar ortaya çıkabilecek eşitsizliği bir ölçüde giderebilmektedir. Son yıllarda hızla artan özel okulların sahip olduğu olanaklar devlet okullarındaki olanaklardan daha üst düzeydedir. Özel okulların yıllık ücretlerinin yüksek olması nedeniyle ekonomik durumu iyi olan aileler tercih edebilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının 2012 yılında yayımladığı ve

2015 yılında yürürlüğe koyduğu 5580 Sayılı kanun kapsamında, özel okullarda öğrenim görmek isteyen öğrenciler için sağlanacak eğitim ve öğretim desteğiyle bu eşitsizliği giderilmesi amaçlanmıştır (RG-23/10/2012-28450). Ancak verilen desteğin özel okul fiyatlarının çok düşük bir kısmını karşıladığı söylenebilir. Dolayısıyla bu desteğin daha çok ekonomik durumu iyi olan aileler için avantaj oluşturduğu söylenebilir.

Her ne kadar ayırım gözetmeksizin bireylerin mevcut imkânlardan eşit oranda yararlanması sağlansa bile, yukarıda belirtilen durumlardan dolayı sunulan imkânlar eşit olmadığından bireylerin eğitime erişimlerinde eşitsizlikler ortaya çıkabilmektedir. Türkiye’de yapılan birçok araştırmaya ait sonuçlar da (Tezcan, 1994; Buluç, 1997; İçer, 1997; Gök, 2004; Akbey, 2006; Mete, 2009; Sarier, 2010; Yaşar, 2014; ERG, 2014; Mercik, 2015; Petek ve Önder, 2015) eğitim sistemimizde fırsat ve imkân bakımından eşitsizliklerin olduğunu göstermektedir. Eğitimin temel ilkelerinden olan fırsat ve imkân eşitliğinin çeşitli durumlara bağlı olarak sağlanamaması ve bireylerin eğitime erişimdeki eşitsizlikleri eğitim sistemi içerisinde büyük bir problem teşkil etmektedir. Bu problem doğrultusunda eğitim uygulamalarını bizzat yürüten öğretmenlerin, fırsat ve imkân eşitliğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi önem arz etmektedir.

Türk eğitim sisteminde fırsat eşitliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türk eğitim sistemi fırsat ve imkân eşitliği sağlıyor mu? Sağlayıp sağlamadığı yönündeki düşüncenizi açıklayınız.

2. Türkiye’de özel okulların yaygınlaşması fırsat ve imkân eşitliği açısından olumlu mu yoksa olumsuz bir durum mudur? Lütfen açıklayınız.

3. Ailelerin sosyoekonomik durumlarından kaynaklanan fırsat ve imkân eşitsizliğini Türk eğitim sistemi giderebilmekte midir? Bu eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için eğitim sisteminde ne gibi değişiklikler yapılmalıdır?

Yöntem

Model

Türk eğitim sisteminde fırsat eşitliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlendiği bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan olgubilim deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, üzerinde araştırma yapılan kişilerin sahip oldukları deneyimlerden yararlanma, duygu ve düşüncelerini anlayabilme açısından tercih edilen bir araştırma yöntemidir (Ekiz, 2003). Olgubilim deseni ise, bireylerin yaşantılarındaki bir kavram ya da olguya ilişkin algıları olarak tanımlamaktadır (Creswell, 1998). Olgular, yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi farklı şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Günlük hayatımızda farklı şekillerde karşılaştığımız bu olguları tam olarak anlamış olmayabiliriz. Tamamen yabancı olmadığımız fakat anlamını da tam olarak kavrayamadığımız olguları araştırmak amacıyla yapılan çalışmalar için olgubilim deseni uygun bir araştırma zemini sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmada odaklanılan olgular ise öğretmenlerin eğitim sistemimizdeki fırsat ve imkân eşitliğine ilişkin görüşleridir. Bu kapsamda öğretmenlerin görüşleri derinlemesine ele alınarak incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun belirlenmesinde olasılık temelli örnekleme yöntemleri içinde yer alan amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı (yargısal) örneklemede araştırmacı kimlerin seçileceği konusunda kendi yargısını kullanır ve araştırmacının amacına en uygun olanları örnekleme alır (Balcı, 2011). Araştırmanın çalışma grubunu Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tezsiz yüksek lisans öğrenimi gören 66 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcılar gönüllülük esasına göre belirlenmiş ve çeşitli eğitim kademelerinde görev yapan öğretmenlerdir. Katılımcıların 41'i erkek 25'i kadın öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlerin, eğitim sistemi içinde olmaları sebebiyle araştırmaya dair birçok konuya hâkim oldukları ya da bilgilerinin olduğu düşünülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verileri toplamak amacıyla, araştırmacılar tarafından geniş bir literatür taraması sonrasında üç adet açık uçlu soru geliştirilmiştir. Geliştirilen sorular, kapsam geçerliliği için uzman kanısı almak amacıyla eğitim bilimleri alanından üç öğretim üyesinin yanı sıra, altı öğretmenin de görüşlerine sunulmuştur. Bu öğretim üye gelen öneriler doğrultusunda sorular üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin eğitim sistemindeki fırsat ve imkân eşitliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi için sözlü görüşme yerine görüşlerin yazılı olarak alınmasının daha uygun olduğu ve çok daha fazla katılımcıya ulaşılacağı düşünülmüştür. Bu amaçla sorular yarı yapılandırılmış görüşme formuna yerleştirilerek, görüşleri alınmak üzere öğretmenlere sunulmuştur.

Geçerlilik ve Güvenirlilik

Araştırmanın güvenirliliğini belirlemek amacıyla eğitim bilimleri alanında uzman dört öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşme formları ile araştırmacılar tarafından oluşturulan tema listesi uzmanlar tarafından incelenmiş ve hiçbir yanıt açıkta kalmayacak şekilde temalarla eşleştirilmiştir. Eşleşme sonrasında uzmanların önerisi ile 27 görüş farklı temalara yerleştirilmiştir. Güvenirliliğin hesaplanması amacıyla Miles ve Heberman'ın (1994) geliştirdiği, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumu ölçen; "Uzlaşma Yüzdesi(P) = Görüş Birliği (Na) / (Görüş Birliği (Na) + Görüş Ayrılığı (Nd)) X 100" formülü kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda, güvenirliliği sağlamak için uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun % 90 ve üzeri olması gerekir (Saban, 2008:467). Bu hesaplama ile araştırmanın güvenirliliği; $P = 519 / (519 + 27) \times 100 = \%95.1$ olarak bulunmuştur. Böylece araştırmanın iç geçerliliği sağlanmıştır. Araştırmanın örnekleminin genellemeye izin verecek şekilde seçilmesi dış geçerliliği sağlanmaktadır. Karasar (2008) dış geçerliliği, örnek bir grup üzerinde ve araştırma koşulları içinde elde edilen bir sonucun, gerçek yaşama genellenebilirliği olarak tanımlamıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Elde edilen verilerin analizinde "içerik analizi" yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, benzer verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunu okuyucunun anlayabileceği bir şekilde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bir başka ifadeyle, bir metindeki bazı sözcüklerin belirli kuralları içeren kodlamalarla daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2009). Araştırmada verilerin toplandığı görüşme formlarının

tamamı (n=66) geçerli kabul edilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerini içeren formlar Ö1, Ö2, Ö3... Ö66 şeklinde kodlanmıştır. Öğretmenlerin görüşleri analiz edilirken, öncelikle benzer ifadeler gruplandırılarak temalar oluşturulmuştur. Görüşler uygun temalara yerleştirilerek benzer ifadeleri içeren görüşlere ilişkin frekans değerleri belirlenmiştir. Örnek görüşler sunmak amacıyla, öğretmenlerin dikkat çeken görüşlerine doğrudan alıntı yapılarak yer verilmiştir.

Bulgular

Türk eğitim sisteminde fırsat eşitliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada ilk olarak öğretmenlere, “Türk eğitim sistemi fırsat ve imkân eşitliği sağlıyor mu? Sağlayıp sağlamadığı yönündeki düşüncenizi açıklayınız.” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda bu soruya ilişkin ana temalar, alt kategoriler ve frekans değerleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. *Türk Eğitim Sisteminde fırsat eşitliğinin olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri.*

Temalar	Kategoriler	f
Sağlamıyor	Bölgesel Farklılıklar	39
	Ailelerin Ekonomik Durumu	20
	Okulların fiziki ve donanım yapılarının farklılığı	14
	Öğretmen sayındaki yetersizlikler	14
	Özel okul ve devlet okul arasındaki farklılıklar	6
	Kız çocuklarının gerekli eğitimi alamaması	5
	Okul türleri arasındaki farklılıklar (Meslek, Anadolu, Fen)	4
	Okullaşma oranının düşüklüğü	3
	Eğitime ayrılan gelirin az olması	3
	Derslik sayının yetersizliği	3
	Sağlıyor	Yatılılık/Kredi/Burs imkânları
Ücretsiz kitap ve materyal sağlanması		4
Cinsiyete yönelik eşitlik		3

Türk eğitim sisteminin fırsat ve imkân eşitliği sağlayıp sağlamadığına ilişkin öğretmenler, Sağlamıyor (f=52) ve Sağlıyor (f=14) görüşlerini belirtmişlerdir. Fırsat eşitliği sağlamadığını yönünde görüş belirtenler; bölgesel farklılıklar (f=39), ailelerin ekonomik durumu (f=20), okulların fiziki ve donanım yapılarının farklılığı (f=14), öğretmen sayısındaki yetersizlikler (f=14), özel okul ve devlet okulu arasındaki farklılıklar (f=6), kız çocuklarının gerekli eğitimi alamamaları (f=5), okul türleri arasındaki farklılıklar (f=4), Okullaşma oranının düşüklüğü (f=3), eğitime ayrılan gelirin az olması (f=3), derslik sayısının yetersizliği (f=3) görüşlerini ifade etmişlerdir. Fırsat ve imkân eşitliği sağladığı yönünde görüş belirtenler; yatılılık/kredi/burs imkânlarının sağlanması (f=7), ücretsiz kitap ve materyal sağlanması (f=4), cinsiyete yönelik eğitimlerin eşit olması (f=3) görüşlerini belirtmişlerdir. Bu soruya öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar içerisindeki örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

“Tam olarak söylenemez. Ülkemizde 12 yıl zorunlu eğitimle her çocuk devlet imkânlarıyla taşınmalı, yatılı-pansiyonlu, burslu imkânlarla okuyabiliyorlar. Ancak her okulun, her ilin

eğitim düzeyi aynı değildir. Örneğin, Hakkâri ilindeki 12. Sınıf öğrencisi de Aydın ilindeki 12. Sınıf öğrencisi de üniversiteye giriş sınavında aynı soruları çözüyor. Bu açıdan fırsatların ve imkânları eşit olmadığını düşünüyorum” (Ö1).

“Maalesef fırsat ve imkân eşitliğinden bahsedemiyoruz. Parası olanın daha iyi şartlarda, okullarda okuyan bu öğrencilerin ortak merkezi sınavlara girdiği durumda fırsat ve imkân eşitliğinden bahsetmek zordur. Bilişim internet çağındayız. Telefon çekmeyen bölgeler, hayatında bilgisayar görmeyen çocuklarımız var” (Ö21).

“Türk eğitim sisteminde fırsat eşitliği sağlanmaya çalışılıyor. Kitapların bedava dağıtılması, eğitim öğretimin devlet okullarında ücretsiz olması, okullar bünyesinde ücretsiz kursların olması, taşınmalı sisteminin olması tüm bireyler için fırsat eşitliği sağladığını düşünüyorum” (Ö44).

“Coğrafi, bölgesel, maddi, fiziki sebepler vardır. Taşınmalı eğitim gören her gün bir saatten fazla yol gider, gittiği okulun fiziki yetersizliğinden, bu okula ayrılabilen maddi olanaklardan bahsedince eşitlikten söz etmemiz mümkün olmayacaktır” (Ö58).

İkinci soru olarak öğretmenlere “Ülkemizde özel okulların yaygınlaşması fırsat ve imkân eşitliği açısından olumlu mu yoksa olumsuz bir durum mudur? Açıklayınız.” sorusu sorulmuştur. Elde edilen veriler doğrultusunda bu soruya ilişkin ana temalar, alt kategoriler ve frekans değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Özel okulların yaygınlaşmasına ilişkin öğretmen görüşleri.

Temalar	Kategoriler	f
Olumsuz	Ekonomik durumu iyi olanlar faydalaniyor	60
	Özel okullardaki imkânların (araç-gereç, aktivite, öğretmen) daha fazla olması	42
	Haksız yere verilen yüksek notlar	27
	Öğrencilerin aynı sınava girmeleri	10
	Teşviklerin yeterli olmaması	4
	Kırsal bölgelerde olmaması	4
	Eğitimin niteliğini düşürmesi	4
		2
Olumlu		6
	Kurumlar arası olumlu rekabet	6
	Devlet desteği	2

Ülkemizde özel okulların yaygınlaşması fırsat ve imkân eşitliği açısından olumlu mu yoksa olumsuz bir durum mudur sorusuna ilişkin öğretmenler; olumsuz (f=60) ve olumlu (f=6) durum olduğu yönünde görüşlerin belirtmişlerdir. Olumsuz olduğu yönünde görüş belirtenler; ekonomik durumu iyi olanların faydalandığı (f=42), özel okullardaki imkânların (araç-gereç, aktivite, öğretmen vb.) daha iyi olduğu (f=27), haksız yere verilen yüksek notlar (f=10), özel ve devlet okullarındaki öğrencilerin aynı sınava girdiği (f=4), teşviklerin yeterli olmadığı (f=4), kırsal bölgelerde özel okul olmadığı (f=4) ve eğitimin niteliğinin düştüğü (f=2) yönünde görüşler bildirmişlerdir. Özel okulların yaygınlaşmasının olumlu bir durum olduğu yönünde görüş belirtenler ise; kurumlar arası rekabet (f=6) ve devlet desteği (f=2)

olduğu yönünde ifadeleri sık tekrarlamışlardır. Öğretmenlerin, bu soruya ilişkin verdikleri yanıtlar içerisindeki örnek ifadelerle aşağıda yer verilmiştir:

“Özel okulların yaygınlaşması fırsat ve imkân eşitliği açısından olumsuz bir durumdur. Yine eskiden olduğu gibi parası olan bu okullara gidebiliyor. Devlet katkısı sorunu çözülüyor. Dershane sistemiyle çalışan özel okullar, parasızlık nedeniyle çocuğunu özel okula veya etüt merkezlerine gönderemeyen aileler, içi boşaltılan ve her gün biraz daha karmaşıklaşan müfredat, bu öğrenciler arasındaki uçurumu daha da açıyor” (Ö11).

“Sayısı hızla artan özel okullar eğitimin niteliğini hızla düşürmektedir. Özel okullardaki sunulan imkânlar devlet okullarında bulunmadığından eşitlikten söz etmek pek de mümkün olmamaktadır...” (Ö20).

“Maddi durumu iyi olan velilerin öğrencileri daha iyi eğitim alırken diğerleri ise daha kötü şartlarda eğitim almaktadır. Özel okul sayısının artması genelde zengin ailelerin çocuklarına fırsat sunduğundan fakir öğrencilerle arasındaki fırsat eşitliğini olumsuz etkilemektedir” (Ö45).

“Özel okullar her zaman bir eşitsizliğin sonucudur. Özel okul kime özel? Maddi durumu iyi olan öğrenciye. Son yıllarda devletimiz özel okullara giden öğrencilere katkı sunmakta ama il merkezinde olan bir özel okula ilçeden bir öğrencinin devam etmesi sorundur. Bu nedenle fırsat ve imkân eşitliği açısından olumsuz buluyorum” (Ö62).

Üçüncü soru olarak öğretmenlere “Ailelerin sosyoekonomik (eğitim durum, gelir, meslek, vs.) durumlarından kaynaklanan fırsat ve imkân eşitsizliğini Türk eğitim sistemi giderebilmekte midir? Bu eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için eğitim sisteminde ne gibi değişiklikler yapılmalıdır” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda bu soruya ilişkin ana temalar, alt kategoriler ve frekans değerleri Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Ailelerin Sosyoekonomik durumundan kaynaklanan fırsat eşitliğine ilişkin öğretmen görüşleri.

Temalar	Kategoriler	f
Gideremiyor		50
Kısmen Gideriyor		16
Öneriler		
	Sosyoekonomik durumu düşük/dezavantajlı ailelere yardım	18
	Ailelerin Bilinçlendirilmesi/eğitim koçluğu/mentörlük	15
	Kırsal bölgelere daha fazla eğitim desteği	14
	Eğitimle ilgili temel ihtiyaçların karşılanması	9
	Eğitime ayrılan bütçenin artırılması	9
	Burs imkânlarının artırılması ve adil dağıtılması	8
	Başarılı öğrencilere devlet desteği	6
	Özel okul ücretlerinin düşürülmesi	5
	Sosyal yardımlaşma kurumlarıyla işbirliği	5
	Öğretmen ihtiyacının giderilmesi	4
	Öğrencileri yeteneklerine göre yönlendirme/rehberlik	4
	Öğretmenlerin ekonomik şartlarının iyileştirilmesi	4
	Sınıf mevcutlarının düşürülmesi	2
	Bölgelere göre müfredat	2

“Ailelerin sosyoekonomik (eğitim durum, gelir, meslek, vs.) durumlarından kaynaklanan fırsat ve imkân eğitsizliğini Türk eğitim sistemi giderebilmekte midir?” sorusuna oğretmenler gideremiyor (f=50) ve kısmen gideriyor (f=16) görüşlerini belirtmişlerdir. “Bu eğitsizlikleri ortadan kaldırmak için eğitim sisteminde ne gibi değişiklikler yapılmalıdır?” sorusuna ise öneri olarak; Sosyoekonomik durumu düşük/dezavantajlı ailelere yardım (f=18), ailelerin bilinçlendirilmesi/eğitim koçluğu/mentörlük hizmeti (f=15), kırsal bölgelere daha fazla eğitim desteği (f=14), eğitimle ilgili temel ihtiyaçların karşılanması (f=9), eğitime ayrılan bütçenin artırılması (f=9), burs imkânlarının artırılması ve adil dağıtılması (f=8), başarılı öğrencilere devlet desteği (f=6), özel okul ücretlerinin düşürülmesi (f=5), sosyal yardımlaşma kurumlarıyla işbirliği (f=5), ğretmen ihtiyacının giderilmesi (f=4), öğretmenlerin ekonomik şartlarının iyileştirilmesi (f=4), öğrencileri yeteneklerine göre yönlendirme/rehberlik (f=4), sınıf mevcutlarının düşürülmesi (f=2), bölgelere göre müfredat (f=2) görüşlerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin, bu soruya ilişkin görüşleri ile ilgili örnek ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

“Ailelerin sosyoekonomik durumundan kaynaklanan fırsat eğitliğini Türk eğitim sistemi tamamen giderememektedir. Maddi imknsızlığı olan öğrencilere özel okulların parasız eğitim vermesi, kırsal kesimde öğrencilerin eğit şartlarda eğitim imknına sahip olması” (11).

“Hayır giderememektedir. Bunun için de eğitime daha fazla bütçe ayrılıp bütün okullar özel okul statüsüne yaklaştırılmalıdır. Eğitimin zel okullardaki gibi uygulamalı hale getirilmesi gerekir” (30).

“Ailelerin sosyoekonomik durumundan kaynaklanan fırsat eğitsizliklerini Türk eğitim sistemi büyük ölçüde gidermektedir. Buna rnek olarak; şartlı nakil desteği, ğretim kredisi, harçların kaldırılması, ücretsiz ders kitabı dağıtımı, Fatih Projesi gibi...” (46).

“Milli Eğitim Bakanlığı devlet okullarını özel okulların üstünde bir standarda kavuşturarak bu eğitsizliği kaldıracaktır. Devlet okulunda çalışan ğretmeni ekonomik ve teknolojik olarak destekleyip öğretmenin becerisini, çabasını artırarak kaliteyi özel okulların üzerine çıkararak eğitsizliği ortadan kaldıracaktır. Devlet bu konuda özel okulları ekonomik olarak destekleyeceğine kendi okullarına sahip çıkıp desteklerse eğitlik sağlanmış olur” (62).

Sonuç ve Tartışma

Eğitim alan bireylerin bu hizmetlerden eğit bir şekilde yararlanması eğitim sistemimizin en temel amaçları arasındadır. Bu eğitlik her ne kadar kanunlarla teminat altına alınmaya çalışılsa da çeşitli durumlardan dolayı eğitsizliklerin ortaya çıkması kaçınılmazdır. Herkese aynı fırsatlar ve imkânlar sunulsa bile çeşitli sebeplerden dolayı eğitime erişimde eğitsizliğin yaşandığı bir gerçektir. Bu araştırmayla Türk eğitim sisteminde fırsat ve imkân eğitliğine ilişkin ğretmen görüşleri belirlemiştir. Öğretmenlerin araştırma sorularına vermiş oldukları yanıtlar dikkate alınarak analizler yapılmış ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

Türk eğitim sisteminin fırsat ve imkân eğitliği sağlayıp sağlamadığına ilişkin öğretmenlerin çoğunluğu fırsat eğitliği sağlamadığı yönünde görüş belirtmiştir. Bu görüşler; bölgesel farklılıklar, ailelerin ekonomik durumu, okulların fiziki ve donanım yapılarının

farklılığı, öğretmen sayısındaki yetersizlikler, özel okul ve devlet okulu arasındaki farklılıklar, kız çocuklarının gerekli eğitimi alamamaları, okul türleri arasındaki farklılıklar, okullaşma oranının düşüklüğü, eğitime ayrılan gelirin az olması, derslik sayısının yetersizliği olarak ifade edilmiştir. Az sayıda öğretmen ise, fırsat ve imkân eşitliği sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu görüşler; yatılılık/kredi/burs imkânlarının sağlanması, ücretsiz kitap ve materyal sağlanması, cinsiyete yönelik eğitimlerin eşit olması olarak ifade edilmiştir. Petek ve Önder (2015) yapmış oldukları çalışmada, devletin tüm okullara yaptığı harcamaların eşit olmadığı, okulların gelir kaynaklarının hayırseverler, bağışlar ve aileler tarafından toplanan paralara göre değiştiği, kırsal alanlarda öğretmen sirkülasyonunun çok fazla olduğu uzun süre görev yapmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Buluç (1997) yapmış olduğu çalışmada, ülkemizde doğu illeri ile batı illeri arasında okullaşma oranının farklılık gösterdiği ve bu durumun fırsat ve imkân eşitsizliklerine neden olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çıngı ve diğerlerinin (2013) yapmış oldukları çalışmada, Türkiye’de eğitim olanakları bakımından bölgeler, iller ve ilçeler arasında önemli oranda dengesizliklerin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. İcer’e (1997) göre, ailelerin ekonomik durumu, kırsal alanlardaki okullaşmanın yeterli düzeye çıkarılamayışı, bina araç-gereç yetersizliği gibi nedenler fırsat eşitliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Sarıer (2010) yapmış olduğu çalışmada, Marmara bölgesi ile Doğu Anadolu bölgesindeki kızlar ve erkekler arasındaki okuryazarlık oranlarında fark olduğu ve bu bağlamda eşitsizliğin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Eğitim Reformu Girişimi (ERG, 2014) tarafından yapılan çalışmaya göre; PISA’dan alınan puanların Türkiye’de en çok okul türlerinin farklılaştığını gözlemlediğini göstermektedir. Okul türleri arasındaki bu farklılaşmanın yoğun olarak yaşandığını ve bu farklılaşmanın sosyoekonomik ve kültürel durumla önemli ölçüde paralellik taşıdığını göstermektedir. Özbaş (2012) yaptığı çalışmada, orta öğretim öğrencilerinin ne tür bir okulda eğitim alacakları, ilköğretim süresince sahip oldukları eğitim hizmetleriyle ilişkili olduğunu ortaya çıkarmıştır. Anadolu ve Fen liselerinde öğrenim gören öğrencilerin normal liselere göre daha nitelikli eğitim aldıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar araştırmadaki sonuçları destekler niteliktedir.

Ülkemizde özel okulların yaygınlaşması fırsat ve imkân eşitliği açısından olumlu mu yoksa olumsuz bir durum mudur sorusuna ilişkin öğretmenlerin çoğunluğu olumsuz olduğunu ifade etmişlerdir. Bu görüşler; ekonomik durumu iyi olanların faydalandığı, özel okullardaki imkânların (araç-gereç, aktivite, öğretmen vb.) daha iyi olduğu, haksız yere verilen yüksek notlar, özel ve devlet okullarındaki öğrencilerin aynı sınava girdiği, teşviklerin yeterli olmadığı, kırsal bölgelerde özel okul olmadığı ve eğitimin niteliğinin düştüğü şeklinde açıklanmıştır. Az sayıda öğretmen ise özel okulların yaygınlaşmasının olumlu bir durum olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu görüşler; kurumlar arası rekabet ve devlet desteği olduğu şeklinde ifade edilmiştir. Gök (2004), özel okulların daha iyi maddi imkânlarla sahip olanlara nitelikli ve iyi bir eğitim verdiğini, maddi durumu iyi olmayanların ise gittiği okullarda gittikçe azalan kaynaklar, bozulan eğitim şartları ve kalabalık sınıf sorunlarıyla karşı karşıya kaldığını ifade etmiştir. Bu sonuçlar araştırmadaki sonuçları destekler niteliktedir.

Türk eğitim sisteminin, ailelerin sosyoekonomik durumlarından kaynaklanan fırsat ve imkân eşitsizliğini gideremediği yönünde öğretmen görüşlerinin ağırlıklı olduğu görülmüştür. Az sayıda öğretmen ise eşitsizliğin kısmen giderildiğini ifade etmişlerdir. Ailelerin sosyoekonomik durumlarından kaynaklanan fırsat ve imkân eşitsizliğini gidermek için; sosyoekonomik durumu düşük/dezavantajlı ailelere yardımların yapılması, ailelerin bilinçlendirilmesi/eğitim koçluğu/mentörlük hizmeti, kırsal bölgelere daha fazla eğitim desteği, eğitimle ilgili temel ihtiyaçların karşılanması, eğitime ayrılan bütçenin artırılması,

burs imkânlarının artırılması ve adil dağıtılması, başarılı öğrencilere devlet desteği, özel okul ücretlerinin düşürülmesi, sosyal yardımlaşma kurumlarıyla işbirliği, öğretmen ihtiyacının giderilmesi, öğretmenlerin ekonomik şartlarının iyileştirilmesi, öğrencileri yeteneklerine göre yönlendirme/rehberlik, sınıf mevcutlarının düşürülmesi, bölgelere göre müfredat uygulanması gibi görüşler ifade edilmiştir. Tezcan'a (1994) göre, bireyin alacağı eğitimi ve çeşidini etkileyen unsurlardan birisi aile geliridir. İçer'e (1997) göre, eğitimde fırsat eşitliğini engelleyen etmenler; ailenin gelir düzeyi ve öğretmen dağılımının bölgelere ve okullara göre farklılık göstermesi eğitimde fırsat eşitliği bakımından olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Sarier'e (2010) göre, sosyo-ekonomik durum, gelir düzeyi, altyapı yetersizliği gibi etkenler sadece öğrencilerin okula devamını etkilemiyor, aynı zamanda devam eden öğrencilerin okul başarıları arasında da farklılıklara neden olmaktadır. Ailelerin eğitime sağladığı finansman farklılığı, yüksek gelirlilerin çocuklarını düşük gelirlilerin çocuklarına göre daha avantajlı duruma getirmektedir. Finansman farklılığından kaynaklanan bu durum eğitimde fırsat ve imkân eşitliği bakımından ciddi sorunlar oluşturmaktadır (Mete, 2009). ERG (2014) raporlarına göre, Türkiye'de çocuğun nasıl bir okula gidip hangi şartlarda eğitim alacağını ailelerin sosyo-ekonomik durumları belirlemektedir. Sosyo-ekonomik durumu düşük kesimlerden gelen çocuklar, kaynak ve fiziki şartlar bakımından yetersiz olan okullara erişebilmektedirler. Bu sonuçlar araştırmadaki sonuçları destekler niteliktedir.

Bu araştırmada, Türk eğitim sisteminin fırsat ve imkân eşitliği sağlamadığı, ailelerin sosyoekonomik durumlarından kaynaklanan fırsat ve imkân eşitsizliğini gideremediği ve ülkemizde özel okulların yaygınlaşmasının bu eşitsizlik açısından olumsuz bir durum olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bireylerin eğitim olanaklarına erişimlerin eşit olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları vardır. Araştırmanın sınırlılıklarından birisi, çalışma grubunun Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde tezsiz yüksek lisans eğitimi gören öğretmenler olmasıdır. Bir diğer sınırlılık ise, sadece belirli bir bölgede görev yapan öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiş olmasıdır.

Araştırmadan elde edilen bulgular ve sınırlılıkları dikkate alınarak aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Bölge ayrımı olmaksızın tüm bireylere aynı eğitim olanakları (okul, öğretmen, araç-gereç) eşit oranda sunulabilir ve eşit oranda eğitime erişimleri sağlanabilir.
- Devlet okullarına daha çok yatırımlar yapılarak, özel okullara eşit imkânlarla sahip olması sağlanabilir.
- Özel okul ücretlerine sınırlandırmalar getirilerek yapılan teşvikler artırılabilir.
- Başarılı öğrencilerin devlet tarafından desteklenebilir.
- Temel eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak devlet desteği tüm öğrencilere sunulabilir.
- Farklı bölgelerde görev yapan öğretmenlerin görüşleri alınarak, bölgesel olarak fırsat ve imkân eşitliğine yönelik görüşler karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbey, S. (2006). *Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Eğitimin Fırsat Eşitliği Açısından Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Buluç, B. (1997). Türkiye’de, İlköğretim İkinci Kademe Okullarda Eğitimde Fırsat ve İmkân Eşitliği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3 (1), 11–21.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (3.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.
- Çıngı, H., Kadılar, C., ve Koçberber, G. (2013). Türkiye’de İlçelere göre Kamu İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarındaki İhtiyaçların Belirlenmesine Yönelik İstatistiksel Bir Yaklaşım. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 105-116.
- Çocuk Hakları Sözleşmesi, (1989), Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 20 Kasım 1989.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*. Ankara, Anı Yayıncılık.
- ERG (2014). Türkiye’de Eğitim Sisteminde Eşitlik ve Akademik Başarı Araştırma Raporu ve Analizi, Hazırlayanlar: I.Oral, E.J.McGivney, D.Aksay, A. Taşıtman, http://www.egitimreformugirisimi.org/wpcontent/uploads/2017/03/ERG_T%C3%BCrk_iye-E%C4%9Fitim-Sisteminde-E%C5%9Fitlik-ve-Akademik-Ba%C5%9Far-Ara%C5%9Ft%C4%B1rma-Raporu-ve-Analiz.pdf (Erişim Tarihi: 01.10.2017).
- Ertürk, S. (1993). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Gök, F. (2004). Eğitim Hakkı: Türkiye Gerçeği. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- İçer, M. M. (1997). *Türkiye’de Eğitim Sisteminin Genel Amaçları ve Temel Eğitim İlkelerinin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (18. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB (2012). Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete (RG-23/10/2012-28450), <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmi>

gazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121023.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121023.htm (Erişim Tarihi: 25.09.2017).

Mercik, V. (2015). *Eğitimde Fırsat Eşitliği, Toplumsal Genel Başarı ve Adalet İlişkisi: PİSA Projesi Kapsamında Finlandiya ve Türkiye Deneyimlerinin Karşılaştırması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Mete, A. Y. (2009). *Fırsat Eşitliği Temelinde Öğretmen Atama Politikaları - Nesnel Çözümleme/Öznel Tanıklıklar*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sosyal. Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1973), T.C. Resmi Gazete, 14574, 24 Haziran 1973.

Özbaş, M. (2012). Students' perceptions related to equality of chance and opportunity in secondary education according to school types. *American International Journal of Contemporary Research*, 2(4), 75-84.

Petek, H. ve Önder, E. (2015). Ortaokulların Fırsat ve İmkân Eşitliği Açısından Değerlendirilmesi (Burdur il örneği), *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(3), 908-920.

Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496.

Sarıer, Y. (2010). Ortaöđretime Giriş Sınavları (OKS-SBS) ve PISA Sonuçları Işığında Eğitimde Fırsat Eşitliğinin Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 11(3), 107-129.

Tezcan, M. (1994). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Zirve Ofset.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982), T.C. Resmi Gazete, 17863, 9 Kasım 1982.

Yaşar, M., M. (2014). *Sosyoekonomik Açıldan Eğitimde Fırsat Eşitliği: Giresun Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.

Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8 (1), 941-973.

Yükseköğretim Kanunu (1981), T.C. Resmi Gazete, 17506, 6 Kasım 1981.

Zoraloğlu, Y. (1998). Eğitimde fırsat eşitliği ve üniversite giriş sınavları. *Eğitim Bilim ve Kültür Dergisi*, 3, 64-69.

Atıf için/Please cite as:

Kaya Atıcı, E., & Emre, İ. (2020). Teachers' views on the equality opportunity and possibility in the turkish education system. *International Journal of Social Science Research, 9 (2), 198-213.*